Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Nota actief openbaar
Ja

Aan Minister van VWS Deadline: 17-09-2026

17/9/26

[redacted]

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie Zorgverzekeringen

Opgesteld door
[redacted]

nota

TER BESLISSING

Kamervragen 'Zorgverzekeraars: premieopslag bij betalingsachterstand voor laagste inkomens naar 0%'.

Datum
5 september 2026

Kenmerk
4473250-1100867-Z

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding

- De leden Ceder (CU) en Bikker (CU) hebben Kamervragen gesteld over het bericht 'Zorgverzekeraars: premieopslag bij betalingsachterstand voor laagste inkomens naar 0%'. (2026Z14727).

2. Geadviseerd besluit

- Ik adviseer u de bijgevoegde antwoorden op de Kamervragen naar de Tweede Kamer te versturen.

3. Kernpunten

- Zorgverzekeraars melden verzekerden met een betalingsachterstand van zes maanden zorgpremie aan bij het CAK voor de regeling betalingsachterstand zorgpremie (BAZ-regeling). Het CAK legt hun een bestuursrechtelijke premie op van 110% van de gemiddelde premie (€ 172,70). De BAZ-regeling zorgt ervoor dat niemand onverzekerd raakt.
- De gedachte achter de premieopslag is (naast het dekken van de kosten van de uitvoering van de regeling) dat verzekerden werk maken van hun betalingsachterstand zorgpremie. Aan deze motiverende werking wordt getwijfeld. Het brengt een deel van de verzekerden in grotere problemen. Er is heden brede politieke en maatschappelijke overeenstemming dat de opslag moet worden afgeschaft.
- In de beantwoording van de Kamervragen geeft het kabinet aan dat het kabinet voornemens is om de opslag per 2029 af te schaffen en hiervoor op een nader te bepalen moment een wetsvoorstel zal indienen. In de tussentijd zal het kabinet in contact blijven met zorgverzekeraars over hun verkenning rondom een duurzame oplossing voor mensen met structurele betalingsproblemen

4. Toelichting

a. Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten

- De ontvangsten aan bestuursrechtelijke premie komen voor 23% op de VWS-begroting in verband met de uitvoeringskosten van de BAZ-regeling en voor 77% in het Zorgverzekeringsfonds. Het afschaffen van de opslag leidt daarom tot € 7 mln lagere ontvangsten voor de VWS-begroting.
- In de ontwerpbegroting is een reeks opgenomen van structureel € 6 miljoen in

verband met de lagere ontvangsten bestuursrechtelijke premie als gevolg van de verlaging van de opslag van 20% naar 10% vanaf juli 2023. Vanaf het jaar 2029 wordt dit bedrag opgehoogd naar structureel € 12 miljoen in verband met de verlaging van de opslag van 10% naar 0%.
- Het afschaffen van de opslag leidt tot € 24 mln lagere ontvangsten voor het fonds, waarvoor *geen* dekking hoeft te worden geleverd. De BAZ-regeling is onderdeel van de totale overige kosten en baten en loopt via het fondstekort/overschot mee in het Zorverzekeringsfonds. De afschaffing van de opslag leidt tot een verwacht tekort voor het fonds en dat wordt gecompenseerd door aanpassing van het IAB-percentage, de rekenpremie en de vereveningsbijdrage. Op die wijze sluit het Zorgverzekeringsfonds weer.

b. Juridische aspecten
- Het afschaffen van de opslag vergt een wijziging van artikel 18d van de Zorgverzekeringswet en de Regeling zorgverzekering. In artikel 18d is opgenomen dat de bestuursrechtelijke premie zich bevindt binnen een bandbreedte van ten minste 110% en ten hoogste 130% van de gemiddelde nominale premie. Het percentage binnen deze bandbreedte wordt vastgelegd in de Regeling zorgverzekering.

c. Politieke en maatschappelijke context
- Bij motie[1] van het lid Ceder is uitgesproken dat de opslag van 10% moet verdwijnen en is verzocht om een brief vóór het zomerreces "over wat daarvoor nodig is". Deze brief[2] is verstuurd op 3 juli 2026. De motie komt voort uit een initiatief nota van de ChristenUnie die is opgesteld met VNG, NVVK en CAK. Het belangrijkste argument voor afschaffen van de premie(opslag) dat wordt aangedragen is dat mensen met schulden hierdoor nog dieper in de schulden raken, omdat zij vaak geen middelen of afloscapaciteit hebben.

5. Afstemming
WJZ en FEZ

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[1] Kamerstukken II 2025/26, 36 800 XV, nr. 80.
[2] Kamerstukken II 2025/26, nr. 2026D35297.